

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต
ของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. ๒๕๖๙

หลักการและที่มา

สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ หรือ สทป. ดำเนินการตามภารกิจและวัตถุประสงค์การจัดตั้งที่ได้รับมอบหมายที่และอำนาจเพิ่มเติม ซึ่งต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ซึ่งหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานต้องเผชิญกับความเสี่ยงทั้งปัจจัยภายในและภายนอก ผู้บริหารมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการบริหารจัดการความเสี่ยงซึ่งหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กรถือเป็นเครื่องมือที่สำคัญของผู้บริหารในการบริหารการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยระบบการบริหารจัดการความเสี่ยงที่ดีจะช่วยหน่วยงานในการวางแผนและจัดการเหตุการณ์ด้านลบที่อาจเกิดขึ้น อันเป็นอุปสรรคต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของหน่วยงานรวมถึงช่วยหน่วยงานในการบริหารจัดการเพื่อสร้างหรือใช้โอกาสหรือได้รับประโยชน์จากเหตุการณ์ด้านบวกที่อาจเกิดขึ้นส่งผลให้หน่วยงานสามารถเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการให้บริการเพื่อให้หน่วยงานและประเทศชาติได้รับประโยชน์สูงสุดจากการบริหารจัดการความเสี่ยงภายใต้หลักธรรมาภิบาล

สทป. กำหนดกรอบการบริหารความเสี่ยงโดยพิจารณาดำเนินการกำหนดยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ วัตถุประสงค์ และการตัดสินใจ พิจารณา การตระหนักถึงผู้ถือผลประโยชน์ร่วม รวมทั้งกระบวนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งจะเป็นหลักในการกำหนดกระบวนการจัดการบริหารความเสี่ยงขององค์กร ซึ่งจะนำไปสู่หลักการระบุความเสี่ยง ระดับการยอมรับความเสี่ยง และการประเมินความเสี่ยง และที่สำคัญสำหรับกระบวนการบริหารความเสี่ยงคือ การติดตามและประเมินผล

การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการนำกลยุทธ์ มาตรการหรือแผนงานมาใช้ปฏิบัติในองค์กรเพื่อลดโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง หรือลดความเสียหายของผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากความเสี่ยงในการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมที่ยังไม่มีกิจกรรมควบคุมความเสี่ยง หรือที่มีอยู่แต่ยังไม่เพียงพอ และนำมาวางแผนจัดการความเสี่ยง ทางเลือกในการจัดการความเสี่ยง มีหลายวิธีและสามารถปรับเปลี่ยนหรือนำผลมาผสมผสานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของฝ่ายบริหาร โดยสามารถจัดแบ่งกลยุทธ์ที่ใช้การจัดการความเสี่ยงได้หลายวิธี ดังนี้

๑. การยอมรับความเสี่ยง (Risk Acceptance หรือ Take) เป็นการยอมรับความเสี่ยงที่เกิดขึ้นเนื่องจากไม่คุ้มค่าในการจัดการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยง ที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการสร้างระบบควบคุมแต่อย่างไรก็ตาม หากหน่วยงานเลือกที่จะบริหารความเสี่ยงด้วยวิธีนี้ก็ต้องมีการติดตามเฝ้าระวังความเสี่ยงอย่างสม่ำเสมอ

๒. การลด/การควบคุมความเสี่ยง (Risk Reduction หรือ Treat) เป็นการปรับปรุงระบบการทำงานหรือออกแบบวิธีการทำงานใหม่ เพื่อลดโอกาสที่จะเกิดหรือลดผลกระทบให้อยู่ในระดับที่องค์กรยอมรับได้ เช่น การจัดอบรมเพิ่มทักษะในการทำงานให้กับพนักงาน การจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน

๓. การกระจายความเสี่ยงหรือการโอนความเสี่ยง (Risk Sharing หรือ Transfer) เป็นการกระจายหรือถ่ายโอนความเสี่ยงให้ผู้อื่นช่วยแบ่งความรับผิดชอบไป เช่น การทำประกันภัย/ประกันทรัพย์สินกับบริษัทประกัน หรือการจ้างบริษัทภายนอกมาจัดการในงานบางอย่างแทน เช่น งานรักษาความปลอดภัย

๔. การหลีกเลี่ยงความเสี่ยง (Risk Avoidance หรือ Terminate) เป็นการจัดการกับความเสี่ยงที่อยู่ในระดับสูงมากและหน่วยงานไม่อาจยอมรับความเสี่ยงได้ จึงต้องตัดสินใจยกเลิกโครงการ/กิจกรรมที่จะก่อให้เกิดความเสี่ยงนั้นไป

นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงของ สทป.

นโยบายการบริหารจัดการความเสี่ยงของ สทป. กำหนดให้ผู้รับผิดชอบดูแลการลดระดับความเสี่ยงของปัจจัยเสี่ยงที่ได้ระบุไว้ โดยดำเนินการตามกลยุทธ์และแผนงานที่ได้กำหนดไว้ เพื่อให้ความเสี่ยงของ สทป. ลดระดับความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ สทป. ยอมรับได้ ประกอบด้วย

๑. ให้มีการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร แบบบูรณาการ โดยมีการจัดการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

๒. ให้มีการกำหนดกระบวนการบริหารความเสี่ยงที่เป็นระบบมาตรฐานเดียวกันทั่วทั้งองค์กร

๓. ให้มีการติดตามประเมินผลการบริหารความเสี่ยงที่มีการทบทวน และปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ โดยกำหนดการบริหารความเสี่ยงเป็นตัวชี้วัดในระดับผู้บริหารตั้งแต่ระดับหัวหน้างาน ไปจนถึงผู้บริหารสูงสุดของ สทป. ทั้งนี้เพื่อให้มีผู้รับผิดชอบดูแลการลดระดับความเสี่ยงของปัจจัยเสี่ยงที่ได้ระบุไว้อย่างเป็นระบบ

๔. ให้มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดการที่ดี

๕. ให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานตามปกติ

๖. ให้เกิดความตระหนักและเข้าใจถึงความเสี่ยงด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับ สทป. โดยมีการวิเคราะห์ในการสื่อสาร และหาวิธีการจัดการที่เหมาะสมในการลดความเสี่ยงให้อยู่ในระดับที่ สทป. ยอมรับได้

การประเมินความเสี่ยง (Assessment/Analytics)

ประกอบด้วยการวิเคราะห์ประเมินและจัดลำดับความเสี่ยง เป็นการวิเคราะห์ถึงสาเหตุ โดยประเมินถึงผลกระทบของความเสี่ยง โอกาสหรือความเป็นไปได้ที่จะเกิดความเสี่ยง ความอ่อนไหวต่อความเสี่ยง และลักษณะการเปลี่ยนแปลงของความเสี่ยง โดยการให้คะแนน

การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยง (Risk Score) จะมีการประเมินจากโอกาสที่จะเกิด (Likelihood) ผลกระทบ (Impact) โดยเป็นไปตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เรื่องหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กรที่กระทรวงการคลังประกาศแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงฯ ฉบับล่าสุด อ้างถึงหนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๙.๓/ว๓๖ ลงวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ รวมทั้งแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เรื่องหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร ซึ่งเป็นไปตามประกาศหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒

การประเมินความเสี่ยงของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) เพื่อการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของ สทป. ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ สรุปแนวทางการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงของ สทป. ประกอบด้วย

๑. พิจารณาทบทวนผลการบริหารความเสี่ยงในปีที่ผ่านมา (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒. พิจารณาแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๘ รวมทั้งนโยบายสำคัญจากผู้บริหาร

๓. พิจารณานโยบายและเป้าหมายแผนปฏิบัติการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ และแผนการดำเนินงานของผู้อำนวยการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

๔. พิจารณาการประเมินผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลทั้งปัจจัยจากภายในและภายนอกองค์กร (SWOT) ในประเด็นกำหนดกลยุทธ์การวางแผนจัดการโอกาสและการจัดการความเสี่ยง

๕. พิจารณาแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เรื่องหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กรของกระทรวงการคลัง

๖. พิจารณาประเด็นการควบคุมภายในองค์กร ในประเด็นความเสี่ยงที่ไม่สามารถดำเนินการบริหารจัดการควบคุมได้

๗. พิจารณาประเด็นความเสี่ยงใหม่ (Emerging Risk) เพิ่มเติม โดยเป็นความเสี่ยงที่เกิดขึ้นในสภาพแวดล้อมทางธุรกิจหรือสังคม และเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เศรษฐกิจ สังคม หรือ กฎหมาย เป็นต้น และทิศทางการดำเนินงานขององค์กรให้มีความสอดคล้องกับบริบทขององค์กรในปัจจุบัน

๘. พิจารณาประเด็นความเสี่ยงและกำหนด Key Risk Indicator (KRI) และเกณฑ์ในการปรับระดับความเสี่ยงในแต่ละระดับให้มีความชัดเจน

เกณฑ์การประเมินความเสี่ยง

ตามที่แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ เรื่องหลักการบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร ซึ่งเป็นไปตามประกาศหลักเกณฑ์กระทรวงการคลังว่าด้วยมาตรฐานและหลักเกณฑ์ปฏิบัติการบริหารจัดการความเสี่ยงสำหรับหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๒ จึงแบ่งเกณฑ์ที่ใช้ประกอบการประเมินดังนี้

การกำหนดเกณฑ์ด้านโอกาส (Likelihood) และผลกระทบ (Impact) สำหรับการประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ สทป.

เกณฑ์ด้านโอกาส (Likelihood)

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	ปกติ เป็นประจำ (เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นได้ ๔ ครั้งต่อปี หรือ มีโอกาสเกิดมากกว่า ๙๐% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุก ๓ เดือน)
๔	สูง	น่าจะเป็นไปได้ (เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นได้ ๒ ครั้งต่อปี หรือ มีโอกาสเกิด ๗๐ - ๘๙% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุก ๖ เดือน)
๓	ปานกลาง	ปานกลาง (เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นได้ ๑ ครั้งต่อปี หรือ มีโอกาสเกิด ๔๐ - ๖๙% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุกปี)
๒	ต่ำ	ไม่น่าจะเป็นไปได้ (เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นได้ ๑ ครั้งต่อ ๒ ปี หรือ มีโอกาสเกิด ๒๐ - ๓๙% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุก ๒ ปี)
๑	ต่ำมาก	นานๆ ครั้ง (เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น หรือแทบไม่เกิดขึ้นเลย หรือ มีโอกาสเกิดน้อยกว่า ๒๐% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุก ๓ ปี)

เกณฑ์ด้านผลกระทบ (Impact)

คะแนน	ความหมาย	เกณฑ์
๕	สูงมาก	ความรุนแรงของผลกระทบมีความสำคัญ/มูลค่า ๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป/มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/มีผลความพึงพอใจของผู้ใช้บริการน้อยมากที่สุด (ผู้บริหารถูกลงโทษทางวินัย)
๔	สูง	ความรุนแรงของผลกระทบมีความสำคัญ/มูลค่า ๑๕,๐๐๑-๒๐,๐๐๐ บาท/ มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กรหรือต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการมาก (ผู้บริหารถูกตำหนิหรือถูกร้องเรียน ภาพลักษณ์ของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชนสื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่องและสังคมให้ความสนใจ)
๓	ปานกลาง	ความรุนแรงของผลกระทบมีปานกลาง/มูลค่า ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท/มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/หรือต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการปานกลาง (เจ้าหน้าที่ร้องเรียนหรือถูกลงโทษทางวินัย มีหน่วยตรวจสอบของหน่วยงานหรือหน่วยตรวจสอบจากภายนอกเข้าไปตรวจสอบข้อเท็จจริง)
๒	ต่ำ	ความรุนแรงของผลกระทบมีเล็กน้อย/มูลค่า ๕,๐๐๑-๑๐,๐๐๐ บาท/มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กรหรือต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการน้อย (เจ้าหน้าที่ได้รับเสียงบ่นหรือถูกตำหนิ ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงานมี คนร้องเรียน แจ้งเบาะแส)
๑	ต่ำมาก	ความรุนแรงของผลกระทบไม่มีความสำคัญ/มูลค่า ๕,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า/ แทบไม่มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือองค์กร/หรือต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการมีผลกระทบต่อผู้รับบริการและความน่าเชื่อถือขององค์กรมากกว่าร้อยละ ๔๐ หรือส่งผลกระทบต่อประชาชน (เสียชีวิตสินเล็กน้อย) ระดับต่ำ

เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

Risk Score					
โอกาสเกิด (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูงมาก
๑	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ๕ ขั้นตอน ตามแนวทางและคู่มือการประเมินฯ

ขั้นตอนที่ ๑ การคัดเลือกกระบวนการงาน หรือโครงการ

สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ในฐานะกลไกของฝ่ายบริหารในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตในภาครัฐ ได้ขับเคลื่อนการดำเนินการภายใต้บริบทใหม่ที่เน้นเรื่องการป้องกัน ป้องปรามที่เป็นยุทธศาสตร์สำคัญในการสกัดกั้น ยับยั้งเพื่อไม่ให้เกิดการทุจริต โดยการประเมินความเสี่ยงการทุจริต คู่มือแนวทางการประเมินความเสี่ยงการทุจริต จึงเป็นเครื่องมือหลักที่สำนักงาน ป.ป.ท. ใช้เพื่อขับเคลื่อนให้หน่วยงานของรัฐดำเนินการประเมินความเสี่ยงการทุจริต เพื่อป้องกัน สกัดกั้น ลดและปิดโอกาสการทุจริต เพื่อยกระดับค่าคะแนนดัชนีการรับรู้การทุจริต (Corruption Perceptions Index : CPI โดยได้จำแนกประเภทการบริหารจัดการความเสี่ยงการทุจริตเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต

การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือตามระเบียบ/ข้อบังคับของหน่วยงาน

ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือจากการปฏิบัติหน้าที่โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่มีการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ

ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ

โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณและโครงการที่ถ่ายทอดจากเงินสะสมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ

หมายเหตุ :

๑. หน่วยงานไม่สามารถใช้โครงการที่หน่วยงานได้รับการจัดสรรงบประมาณรายการในงบลงทุนวงเงินตั้งแต่ ๕๐๐ ล้านบาทขึ้นไปที่มีการจัดซื้อจัดจ้าง มาทำการประเมินความเสี่ยงด้านการใช้จ่ายงบประมาณได้

๒. ในกรณีที่โครงการเป็นโครงการผูกพันหลายปี หน่วยงานต้องกำหนดมาตรการในขั้นตอนที่มีประเด็นความเสี่ยงการทุจริตตั้งแต่ระดับ ต่ำ / ปานกลาง / สูง / สูงมาก และต้องเป็นการดำเนินการภายในปีงบประมาณนั้น ๆ

และตามที่แผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๖๘ มีรายการวงเงินงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างสูงสุด ได้แก่ รายการจัดซื้อจัดจ้างโครงการวิจัยและพัฒนาองค์ประกอบพื้นฐานระบบยานไร้คนขับ (D43) ระยะที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ (ต้นแบบระบบอากาศยานไร้คนขับติดอาวุธ ระยะที่ ๔) วงเงิน ๔๐๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท (สี่ร้อยล้านบาทถ้วน)

ทั้งนี้ เกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยงเพื่อนำความเสี่ยงในระดับปานกลางขึ้นไปจนถึงความเสี่ยงในระดับสูงมาก เพื่อกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุมความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๒ การกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) ดำเนินการกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริตและระบุความเสี่ยง (Risk Identification) จากแผนปฏิบัติงานและแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ที่ได้รับอนุมัติจากที่ประชุมคณะกรรมการสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ โดยดำเนินการตามแนวทางสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) ที่กำหนดไว้

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

สินบน Bribery ISO 37001: ได้ให้ความหมายสินบน หมายถึง การเสนอการสัญญา การให้ การรับ การเรียกร้องผลประโยชน์ที่ไม่สมควร ไม่ว่าจะมิมูลค่าเท่าใด (ผลประโยชน์นั้นเป็นได้ทั้งในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน) ทั้งทางตรงและทางอ้อม และไม่ว่าจะเป็นสถานที่ใด ๆ ก็ตาม โดยเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการโน้มน้าว หรือตอบแทนเพื่อให้บุคคลกระทำ หรือละเว้นการกระทำอันเกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามหน้าที่ของบุคคลนั้น (ที่มา : Bureau Veritas Certification Services The Implementation of ISO 37001 with Gift Giving and Receiving)

โดยลักษณะการทุจริตในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานอาจจำแนกเป็น ๗ ประเภท ดังนี้

๑. การทุจริตด้านงบประมาณ การทำบัญชี การจัดซื้อจัดจ้าง และการเงิน ส่วนใหญ่อาจเกิดจากการอาศัยช่องว่างและช่องโหว่ในขั้นตอนหรือกระบวนการบริหารงานและกำกับดูแล

๒. สภาพหรือปัญหาที่เกิดจากตัวบุคคล หรือปัญหาส่วนตัว

๓. สภาพการทุจริตอันเกิดจากช่องว่างของกฎระเบียบและกฎหมาย

๔. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรม

จริยธรรม

๕. สภาพหรือลักษณะปัญหาที่เกิดจากการขาดการประชาสัมพันธ์

๖. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบ ขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ

๗. สภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากอำนาจ บารมี และอิทธิพลภายในองค์กร

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริตขององค์กร สามารถสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

๑. โอกาส แม้ว่าในปัจจุบันมีหน่วยงานและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแต่พบว่า ยังคงมีช่องว่างที่ทำให้เกิดโอกาสของการทุจริต ซึ่งโอกาสดังกล่าวเกิดขึ้นจากการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่เข้มแข็ง กฎหมาย กฎระเบียบไม่รัดกุม และอำนาจหน้าที่ โดยเฉพาะข้าราชการหรือผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ระดับสูงก็เป็นอีกโอกาสหนึ่งที่ทำให้เกิดการทุจริต

๒. **สิ่งจูงใจ** เป็นที่ยอมรับว่าสภาวะทางเศรษฐกิจที่มุ่งเน้นเรื่องของวัตถุนิยม สังคมนิยม ทำให้คนในปัจจุบันมุ่งเน้นที่การสร้างควมร่ำรวย ด้วยเหตุนี้จึงเป็นแรงจูงใจให้เจ้าหน้าที่มีแนวโน้มที่จะทำพฤติกรรมทุจริตมากยิ่งขึ้น

๓. **การขาดกลไกในการตรวจสอบความโปร่งใส** การทุจริตในปัจจุบันมีรูปแบบที่ซับซ้อนขึ้น โดยเฉพาะการทุจริตในเชิงนโยบายที่ทำให้การทุจริตกลายเป็นความชอบธรรมในสายตาประชาชน ขาดกลไกการตรวจสอบความโปร่งใสที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงเป็นการยากที่จะเข้าไปตรวจสอบการทุจริตของบุคคลเหล่านี้

๔. การผูกขาด ในบางกรณีการดำเนินงานของภาครัฐ ได้แก่ การจัดซื้อจัดจ้าง เป็นเรื่องของการผูกขาด ดังนั้น จึงมีความเกี่ยวข้องเป็นห่วงโซ่ผลประโยชน์ทางธุรกิจ ในบางครั้งพบบริษัทมีการให้สินบนแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อให้ตนเองได้รับสิทธิในการดำเนินงานโครงการภาครัฐ รูปแบบของการผูกขาด ได้แก่ การผูกขาดในโครงการก่อสร้างและโครงสร้างพื้นฐานภาครัฐ

๕. การได้รับค่าตอบแทนที่ไม่เหมาะสม รายได้ไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ความยากจนถือเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ข้าราชการหรือผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่มีพฤติกรรมการทุจริต เพราะความต้องการที่จะมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ทำให้เจ้าหน้าที่ต้องแสวงหาช่องทางเพื่อเพิ่ม “รายได้พิเศษ” ให้กับตนเองและครอบครัว

๖. การขาดจริยธรรม คุณธรรม ในสมัยโบราณ ความซื่อสัตย์สุจริตเป็นคุณธรรมที่ได้รับการเน้นเป็นพิเศษ ถือว่าเป็นเครื่องวัดความดีของคน ในปัจจุบัน พบว่า คนมีความละเอียดรอบคอบและเกรงกลัวบาปน้อยลง และมีความเห็นแก่ตัวมากยิ่งขึ้น มองแต่ประโยชน์ส่วนตนเป็นที่ตั้งมากกว่าที่จะยึดผลประโยชน์ส่วนรวม

๗. มีค่านิยมที่ผิด ปัจจุบันค่านิยมของสังคมได้เปลี่ยนจากยกย่องคนดี คนที่มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นยกย่องคนที่มีเงิน คนที่เป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี คนที่มีตำแหน่งหน้าที่การงานสูง ด้วยเหตุนี้ ผู้ที่มีค่านิยมที่ผิด เห็นว่าการทุจริตเป็นวิถีชีวิตเป็นเรื่องปกติธรรมดา เห็นคนชื้อเป็นคนเซ่อ เห็นคนโกงเป็นคนฉลาด ย่อมจะทำให้การทุจริตฉ้อราษฎร์บังหลวง โดยไม่มีความละเอียดรอบคอบและบาป และไม่เกรงกลัวต่อกฎหมายของบ้านเมือง

การระบุประเด็นความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

ตารางระบุความเสี่ยงการทุจริต (Know factor และ Unknown factor)

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น (Know factor)	ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้น (Unknown factor)
ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต		
การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือตามระเบียบ/ข้อบังคับของหน่วยงาน		
ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจาก สทป. ไม่มีภารกิจในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘		
ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่		
อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือจากการปฏิบัติหน้าที่โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่มีการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ		
การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบน/เอื้อประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง/ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อแลกกับการได้รับเลือกให้ปฏิบัติงาน		✓
ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ (กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง)		
โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ และโครงการที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ		

เหตุการณ์ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	ความเสี่ยงที่เคยเกิดขึ้น (Know factor)	ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้น (Unknown factor)
เจ้าหน้าที่มีการจัดทำ TOR โดยกำหนด คุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ (Specification) สำหรับเอกสารใบกำหนด ขอบเขตงานที่จัดซื้อจัดจ้าง ให้พวกพ้อง ได้เปรียบหรือชนะการประมูล		√
เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการจัดทำใบกำหนดขอบเขตงานฯ หรือ เพื่อให้ได้เป็นผู้รับจ้างงานดังกล่าว		√
คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา มีความเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการภายนอก		√
การใช้ดุลพินิจในการเลือกวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง		√
กระบวนการสืบราคาที่กำหนดว่าต้อง ๓ ราย ขึ้นไป อาจไม่ได้มีการสืบราคาจาก ผู้ประกอบการจริง		√
เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้รับจ้าง เพื่อให้มีการกำหนด ราคากลาง หรือคุณลักษณะ หรือกระทำการ โดยวิธีอื่นใด เป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่มีโอกาสเข้าทำ การเสนอราคาอย่างเป็นธรรมหรือให้มีการ เสนอราคาโดยหลงผิด		√
ผู้รับจ้างอาจไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือ เป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านนั้น ส่งผลให้งาน ที่ส่งมอบไม่ได้ประสิทธิภาพ หรือมีการจัดทำ เอกสารอันเป็นเท็จ		√
มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/ การเลี้ยงรับรอง ซึ่งนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ ให้กับผู้ประกอบการ		√

ตารางการกำหนดประเด็นความเสี่ยงการทุจริต

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน (Process)	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต / การระบุ ความเสี่ยง (Risk Identification)	ประเภทความเสี่ยง
ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือตามระเบียบ/ข้อบังคับของหน่วยงาน			
	ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจาก สทป. ไม่มีภารกิจในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘		
ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือจากการปฏิบัติหน้าที่โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่มีการปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ			
๑.	กระบวนการคัดเลือกเจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างเข้าปฏิบัติงาน	การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบน/เอื้อประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง/ผู้ปฏิบัติงานเพื่อแลกกับการได้รับเลือกให้ปฏิบัติงาน	การใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย
ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ (กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง) โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณ และโครงการที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ			
๒.	เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจัดทำรายละเอียดประกอบการจัดซื้อจัดจ้างของรายการที่ต้องดำเนินการสำหรับใบกำหนดขอบเขตงาน (Terms of Reference : TOR)	๑. เจ้าหน้าที่ที่มีการจัดทำ TOR โดยกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ (Specification) สำหรับเอกสารใบกำหนดขอบเขตงานที่จัดซื้อจัดจ้าง ให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะการประมูล ๒. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใดในการจัดทำใบกำหนดขอบเขตงานฯ หรือเพื่อให้ได้เป็นผู้รับจ้างงานดังกล่าว	การใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย / กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง
๓.	คณะกรรมการพิจารณาขอบเขตของงาน (TOR) ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วน	๑. คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา มีความเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการภายนอก ๒. การใช้ดุลพินิจในการเลือกวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	การใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย / กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง
๔.	การประสานใบเสนอราคาหรือข้อมูลประกอบการพิจารณา คณะกรรมการกำหนดราคากลาง	กระบวนการสีบราคาที่กำหนดว่าต้อง ๓ รายขึ้นไป อาจไม่ได้มีการสีบราคาจากผู้ประกอบการจริง	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง
๕.	การกำหนดราคากลาง	เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้รับจ้าง เพื่อให้มีการกำหนดราคากลาง หรือคุณลักษณะ หรือกระทำการโดยวิธีอื่นใด เป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่มีโอกาสเข้าทำการเสนอราคาอย่างเป็นธรรมหรือให้มีการเสนอราคาโดยหลงผิด	กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง

ลำดับ ที่	ขั้นตอนการดำเนินงาน (Process)	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต / การระบุ ความเสี่ยง (Risk Identification)	ประเภทความเสี่ยง
๖.	การตรวจสอบความถูกต้อง และครบถ้วนของเอกสาร ประกอบการพิจารณา คณะกรรมการจัดหาพัสดุ	๑. ผู้รับจ้างอาจไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือ เป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านนั้น ส่งผลให้งาน ที่ส่งมอบไม่ได้ประสิทธิภาพ หรือมีการจัดทำ เอกสารอันเป็นเท็จ ๒. มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/ การเลี้ยงรับรอง ซึ่งนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ ให้กับผู้ประกอบการ	กระบวนการจัดซื้อ จัดจ้าง

ขั้นตอนที่ ๓ การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)

โอกาสเกิดการทุจริต (Likelihood)	
๕	ปกติ เป็นประจำ (เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นได้ ๔ ครั้งต่อปี หรือมีโอกาสเกิดมากกว่า ๙๐% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุก ๓ เดือน)
๔	น่าจะเป็นไปได้ (เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นได้ ๒ ครั้งต่อปี หรือมีโอกาสเกิด ๗๐ - ๘๙% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุก ๖ เดือน)
๓	ปานกลาง (เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นได้ ๑ ครั้งต่อปี หรือมีโอกาสเกิด ๔๐ - ๖๙% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุกปี)
๒	ไม่น่าจะเป็นไปได้ (เหตุการณ์อาจเกิดขึ้นได้ ๑ ครั้งต่อ ๒ ปี หรือมีโอกาสเกิด ๒๐ - ๓๙% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุก ๒ ปี)
๑	นานๆ ครั้ง (เหตุการณ์ไม่น่ามีโอกาสเกิดขึ้น หรือแทบไม่เกิดขึ้นเลย หรือมีโอกาสเกิดน้อยกว่า ๒๐% ในช่วงระยะเวลาของงาน/ระบบ/โครงการ หรือเกิดขึ้นทุก ๓ ปี)

ผลกระทบ (Impact)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๕	ความรุนแรงของผลกระทบมีความสำคัญ/มูลค่า ๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป/ มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/มีผลความพึงพอใจของผู้ใช้บริการน้อยมากที่สุด (ผู้บริหารถูกลงโทษทางวินัย)
๔	ความรุนแรงของผลกระทบมีความสำคัญ/มูลค่า ๑๕,๐๐๑ - ๒๐,๐๐๐บาท/ มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กรหรือต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการมาก (ผู้บริหารถูกตำหนิหรือถูกร้องเรียน ภาวลักษณะของหน่วยงานติดลบเรื่องความโปร่งใส สื่อมวลชนสื่อสังคมออนไลน์ลงข่าวอย่างต่อเนื่องและสังคมให้ความสนใจ)

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)	
๓	ความรุนแรงของผลกระทบมีปานกลาง/มูลค่า ๑๐,๐๐๑ - ๑๕,๐๐๐ บาท/ มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/หรือต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการปานกลาง (เจ้าหน้าที่ร้องเรียนหรือถูกลงโทษทางวินัย มีหน่วยตรวจสอบของหน่วยงานหรือหน่วยตรวจสอบ จากภายนอกเข้าไปตรวจสอบข้อเท็จจริง)
๒	ความรุนแรงของผลกระทบมีเล็กน้อย/มูลค่า ๕,๐๐๑ - ๑๐,๐๐๐ บาท/ มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/หรือต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการน้อย (เจ้าหน้าที่ได้รับเสียงบ่นหรือถูกตำหนิ ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงานมีนักเรียน แจ้งเบาะแส)
๑	ความรุนแรงของผลกระทบไม่มีความสำคัญ/มูลค่า ๕,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า/ แทบไม่มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือขององค์กร/หรือต่อความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

Risk Score					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง (๕ x ๑ = ๕)	สูง (๕ x ๒ = ๑๐)	สูงมาก (๕ x ๓ = ๑๕)	สูงมาก (๕ x ๔ = ๒๐)	สูงมาก (๕ x ๕ = ๒๕)
๔	ต่ำ (๔ x ๑ = ๔)	ปานกลาง (๔ x ๒ = ๘)	สูง (๔ x ๓ = ๑๒)	สูงมาก (๔ x ๔ = ๑๖)	สูงมาก (๔ x ๕ = ๒๐)
๓	ต่ำ (๓ x ๑ = ๓)	ปานกลาง (๓ x ๒ = ๖)	ปานกลาง (๓ x ๓ = ๙)	สูง (๓ x ๔ = ๑๒)	สูงมาก (๓ x ๕ = ๑๕)
๒	ต่ำ (๒ x ๑ = ๒)	ต่ำ (๒ x ๒ = ๔)	ปานกลาง (๒ x ๓ = ๖)	ปานกลาง (๒ x ๔ = ๘)	สูง (๒ x ๕ = ๑๐)
๑	ต่ำ (๑ x ๑ = ๑)	ต่ำ (๑ x ๒ = ๒)	ต่ำ (๑ x ๓ = ๓)	ต่ำ (๑ x ๔ = ๔)	ปานกลาง (๑ x ๕ = ๕)

ระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ (น้อยกว่า ๕ คะแนน)
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง (๕ - ๙ คะแนน)
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง (๑๐ - ๑๔ คะแนน)
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก (๑๕ คะแนน ขึ้นไป)

ขั้นตอนที่ ๔ การประเมินระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต

เกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยงเพื่อนำความเสี่ยงในระดับปานกลางขึ้นไปจนถึงความเสี่ยงในระดับสูงมาก เพื่อกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุมความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ ต่อไป

ลำดับ ที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับ ความเสี่ยง
ด้านที่ ๑ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการอนุมัติ อนุญาต การให้บริการด้านการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ หรือตามระเบียบ/ข้อบังคับของหน่วยงาน						
ไม่มีความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นการรับสินบนในกระบวนการอนุมัติ อนุญาต เนื่องจาก สทป. ไม่มีการกิจในการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘						
ด้านที่ ๒ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ อำนาจที่ได้มาจากการดำรงตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง หรือจากการปฏิบัติหน้าที่โดยกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่มี การปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติในทางมิชอบ						
๑.	กระบวนการคัดเลือก เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้าง เข้าปฏิบัติงาน	การใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับสินบน/เอื้อประโยชน์ให้แก่พวกพ้อง/ผู้ปฏิบัติงาน เพื่อแลกกับการได้รับเลือกให้ปฏิบัติงาน	๒	๒	๔	ต่ำ
ด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ (กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง) โครงการที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณในปีที่ทำการประเมินของทุกประเภทงบประมาณ ได้แก่ งบดำเนินงาน งบลงทุน งบรายจ่ายอื่น งบเงินอุดหนุนหรือเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น งบกลาง เงินนอกงบประมาณและโครงการที่เกี่ยวข้อง ฯลฯ						
๒.	เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบจัดทำรายละเอียดประกอบการจัดซื้อจัดจ้างของรายการที่ต้องดำเนินการสำหรับใบกำหนดขอบเขตงาน (Terms of Reference : TOR)	๑. เจ้าหน้าที่ที่มีการจัดทำ TOR โดยกำหนดคุณลักษณะเฉพาะของวัสดุและครุภัณฑ์ (Specification) สำหรับเอกสารใบกำหนดขอบเขตงานที่จัดซื้อจัดจ้าง ให้พวกพ้องได้เปรียบหรือชนะการประมูล	๓	๒	๖	ปานกลาง
		๒. เจ้าหน้าที่เรียกรับเงินหรือผลประโยชน์อื่นใด ในการจัดทำใบกำหนดขอบเขตงานฯ หรือเพื่อให้ได้เป็นผู้รับจ้างงานดังกล่าว	๑	๔	๔	ต่ำ
๓.	คณะกรรมการพิจารณาขอบเขตของงาน (TOR) ตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วน	๑. คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณา มีความเกี่ยวข้องกับผู้ประกอบการภายนอก	๑	๓	๓	ต่ำ
		๒. การใช้ดุลพินิจในการเลือกวิธีการจัดซื้อจัดจ้าง	๒	๒	๔	ต่ำ

ลำดับ ที่	ขั้นตอน การดำเนินงาน	ประเด็นความเสี่ยง การทุจริต	Risk Score (L x I)			
			Likelihood	Impact	Risk Score	ระดับ ความเสี่ยง
๔.	การประสานใบเสนอราคา หรือข้อมูลประกอบการ พิจารณาคณะกรรมการ กำหนดราคากลาง	กระบวนการสืบราคาที่กำหนดว่า ต้อง ๓ รายขึ้นไป อาจไม่ได้ มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง	๒	๒	๔	ต่ำ
๕.	การกำหนดราคากลาง	เจ้าหน้าที่ร่วมกับผู้รับจ้าง เพื่อให้มี การกำหนดราคากลาง หรือ คุณลักษณะ หรือกระทำการโดยวิธีอื่น ใด เป็นเหตุให้ผู้อื่นไม่มีโอกาสเข้าทำ การเสนอราคาอย่างเป็นธรรมหรือให้มี การเสนอราคาโดยหลังมือ	๑	๒	๒	ต่ำ
๖.	การตรวจสอบความถูกต้อง และครบถ้วนของเอกสาร ประกอบการพิจารณา คณะกรรมการจัดหาพัสดุ (การเปิดซอง)	๑. ผู้รับจ้างอาจไม่ได้เป็นผู้เชี่ยวชาญ หรือเป็นผู้มีประสบการณ์ในด้านนั้น ส่งผลให้งานที่ส่งมอบไม่ได้ ประสิทธิภาพ หรือมีการจัดทำเอกสาร อันเป็นเท็จ	๑	๒	๒	ต่ำ
		๒. มีการให้สินบน/ของขวัญ/ สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งนำไปสู่ การเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการ	๑	๕	๕	ปาน กลาง

หมายเหตุ: เกณฑ์ในการประเมินความเสี่ยงเพื่อนำความเสี่ยงในระดับปานกลางขึ้นไปจนถึงความเสี่ยงในระดับสูงมาก
เพื่อกำหนดมาตรการหรือแผนปฏิบัติการในการจัดการและควบคุมความเสี่ยง

ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำมาตรการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙								
ประเด็นด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ (กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง)								
ชื่อกระบวนการ / การจัดซื้อจัดจ้างโครงการวิจัยและพัฒนาองค์ประกอบพื้นฐานระบบยานไร้คนขับ (D43) ระยะที่ ๒								
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ (ต้นแบบระบบอากาศยานไร้คนขับติดอาวุธ ระยะที่ ๔)								
ลำดับ ที่	ขั้นตอน การ ดำเนินการ	ประเด็น ความเสี่ยง การทุจริต	ระดับ ความ เสี่ยง	มาตรการควบคุม หรือป้องกัน ความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
๑.	ผู้รับผิดชอบ จัดทำ รายละเอียด ประกอบการ จัดซื้อจัดจ้าง ของรายการที่ ต้องดำเนินการ สำหรับใบ กำหนดขอบเขต งาน (Terms of Reference : TOR)	การกำหนด คุณลักษณะ เฉพาะของ วัสดุและครุภัณฑ์ (Specification) สำหรับเอกสาร ใบกำหนด ขอบเขตงาน ที่จัดซื้อจัดจ้าง ให้พวกพ้อง ได้เปรียบหรือ ชนะการประมูล	ปาน กลาง (๓x๒)	๑. มาตรการให้ความรู้ เพื่อสร้างความตระหนัก ในการเป็นเจ้าหน้าที่ ของรัฐที่มีความสุจริต เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม และองค์กรเป็นหลัก ๒. มาตรการตรวจสอบ และเฝ้าระวัง เพื่อแจ้ง เรื่องที่ต้องการร้องเรียน (Monitoring System) ๓. มาตรการในการ เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับ การจัดซื้อจัดจ้างของ โครงการอย่างโปร่งใส และอำนวยความสะดวก สะดวกให้ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียสามารถเข้าถึง ข้อมูลได้โดยง่าย ๔. มาตรการตรวจสอบ เพื่อการวางระบบใน การตรวจสอบถ่วงดุล (Check and Balance) ๕. มาตรการควบคุม และตรวจสอบการ ปฏิบัติงาน ๖. มาตรการลดช่องทาง ในการเกิดการทุจริต การตรวจสอบย้อนกลับ (Traceability System)	๑. อบรมให้ความรู้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ จัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งบุคลากร สถาบันฯ ๒. จัดให้มีช่องทางร้องเรียน ที่เป็นความลับสำหรับผู้ พบเห็นการกระทำที่ไม่ เหมาะสม (ตู้แดง) ๓. ประกาศแผนจัดหาพัสดุ ประจำปีผ่านเว็บไซต์องค์กร <u>เพิ่มเติมในปี ๒๕๖๙</u> ๔. สอบทานความถูกต้องใน กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะการจัดทำใบกำหนด ขอบเขตงานฯ (TOR) ๕. แจ้งผลการดำเนินการที่ เกี่ยวกับความเสี่ยงการทุจริต รวมทั้งประเด็นที่เกิดจากการ ใช้อำนาจหน้าที่ในการเรียกรับ สินบนให้คณะกรรมการ อำนวยความสะดวกฯ (EC) เพื่อรับทราบ ๖. ทบทวนและประเมิน ความเสี่ยงในกระบวนการ จัดทำใบกำหนดขอบเขตงานฯ (TOR)	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ (ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙)	-๐-	- ส่วนจัดหา พัสดุ/ ฝ้าย ส่งกำลังบำรุง - ส่วนติดตาม ประเมินผล และบริหาร ความเสี่ยง ผ่านนโยบาย และแผน

แผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตของสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙

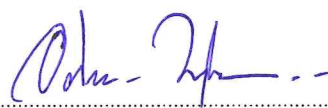
ประเด็นด้านที่ ๓ ความเสี่ยงการทุจริตด้านการใช้จ่ายงบประมาณ (กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง)

ชื่อกระบวนการงาน / การจัดซื้อจัดจ้างโครงการวิจัยและพัฒนาองค์ประกอบพื้นฐานระบบยานไร้คนขับ (D43) ระยะที่ ๒ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ (ต้นแบบระบบอากาศยานไร้คนขับติดอาวุธ ระยะที่ ๔)

ลำดับที่	ขั้นตอนการดำเนินการ	ประเด็นความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความเสี่ยง	มาตรการควบคุมหรือป้องกันความเสี่ยงการทุจริต	วิธีดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
๒.	การตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของเอกสารประกอบการพิจารณา คณะกรรมการจัดหาพัสดุ (การเปิดซอง)	มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรองซึ่งนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการ	ปานกลาง (๑x๕)	<p>๑. มาตรการในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของโครงการอย่างโปร่งใส</p> <p>๒. มาตรการให้ความรู้เพื่อสร้างความตระหนักในการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความสุจริต</p> <p>๓. มาตรการตรวจสอบเพื่อการวางระบบในการตรวจสอบถ่วงดุล (Check and Balance)</p> <p>๔. มาตรการในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของโครงการอย่างโปร่งใส</p> <p>๕. มาตรการในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้างของโครงการอย่างโปร่งใส</p>	<p>๑. เผยแพร่ช่องทางแจ้งเรื่องร้องเรียนการทุจริตและประพฤติมิชอบบนระบบเว็บไซต์ของสถาบันฯ</p> <p>๒.อบรมให้ความรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง รวมทั้งบุคลากรสถาบันฯ</p> <p>เพิ่มเติมในปี ๒๕๖๙</p> <p>๓. กำกับดูแลหรือการสอบทานให้มีการดำเนินการตามกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง โดยเฉพาะการพิจารณาเปิดซองฯ</p> <p>๔. ให้มีการประชาสัมพันธ์ภายในสถาบันฯ สำหรับคุณธรรมและจริยธรรมของเจ้าหน้าที่</p> <p>๕. รณรงค์เรื่องการไม่รับสินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่</p>	ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๙ (ต.ค. ๖๘ - ก.ย. ๖๙)	-๐-	- ส่วนจัดหาพัสดุ/ ฝ่ายส่งกำลังบำรุง - ส่วนติดตามประเมินผลและบริหารความเสี่ยง ฝ่ายนโยบายและแผน

ลงชื่อ .... (ผู้จัดทำ/ผู้ปฏิบัติ)
(นางสาวจิตรลดา ศรีอินทร์)

ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่ติดตามประเมินผลและบริหารความเสี่ยง

ลงชื่อ .... (หัวหน้าผู้จัดทำ)
(นายอภิชาติ นาคะอุไร)

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการส่วนติดตามประเมินผลและบริหารความเสี่ยง